

GIÁ BÁN	
ĐỒNG-PHÁP	NGOẠI-QUỐC
Một năm: 1.000	6.000
Sáu tháng: 500	3.000
Ba tháng: 1.00	2.000

Mua báo phải trả tiền trước.
Theo và mandat gửi cho M. TRẦN ĐÌNH-PHIÊN. Ai cần quảng cáo việc riêng xin thương nghị trước.

TIẾNG-DÂN

Chánh-tỉnh-tư
HUYỀN - THỰC - KHANG

LA VOIX DU PEUPLE

BÁO QUÂN
Đường Đông-Hà, Huế

Phân-ry
TRẦN ĐÌNH-PHIÊN

Mỗi tuần xuất bản hai kỳ thứ tư và thứ bảy

Giấy in: 1.000
Giấy thép: 1.000

Dựng nước cũng như dựng nhà; dựng nhà thì trước phải xây nền, dựng nước thì phải lấy dân làm gốc.
(Theo Tôn-Văn)

LẠI BÀN VIỆC NƯỚC

Vấn đề « chính quyền »

Muốn giải-quyết các vấn-đề dân-sinh, giáo-dục v. v., phải có một chủ-quyền nhất-định. Vấn-đề chính quyền bởi thế nên trọng-yếu hơn cả.

Trọng-yếu hơn mà cũng phức-hợp hơn.

Chính quyền có thể phân biệt ra hai hình thức, hình thức chuyên-chế và hình thức dân-chủ.

Hình thức chuyên-chế là bước thứ nhất; hình thức dân-chủ là bước thứ nhì.

Trong khi dân trí chưa cao, trình-độ trong nước còn thấp, thời-phải mượn một chủ-quyền có thể-lực để kinh-dinh các công-việc. Hoặc một ông vua có công-tâm, hoặc một chánh-đảng có chủ-nghĩa, ra tay dùng thủ-đoạn « chuyên-chế » để đương lấy địa vị « chủ-quyền » ấy. Làm như thế là đúng thể-độ của chủ-quyền chuyên-chế trong buổi duy-tân, Pháp-lan-Tây đương khi cách-mạng, đều làm như thế cả.

Nhưng dùng thủ-đoạn « chuyên-chế » như cách vừa nói ở trên, có khi hay mà cũng nhiều khi nguy-hiểm. Nếu gặp được một ông vua giỏi, hay một chánh-đảng có nhiều tay-bào-kiệt, thời tiến-hóa rất chóng. Như thế thời hay. Nhưng nếu không may gặp phải một ông vua tham hay một chánh-đảng gian, thời quốc-vận lại càng nguy ngập lắm; nhiều nỗi khôn-đốn trên lịch-sử của Thế-giới đều bởi đó mà ra cả. Bởi thế, một dân-tộc, nếu phải bước qua thời kỳ « quốc-gia chuyên-chế » thời chỉ dùng chính quyền chuyên-chế trong lúc khai-sáng mà thôi, chuyên-chế là kẻ nhứt thời-chớ không phải kẻ vĩnh-viễn.

Qua thời kỳ « quốc-gia chuyên-chế », thời đến thời kỳ « dân-chủ ». Đó mới thiết là kẻ vĩnh-viễn trong nền nội-trị của dân-tộc.

Dân-chủ có hai cách: dân-chủ đại-ngự và dân-chủ trực-tiếp.

Sau khi thuyết dân-quyền xuất-hiện, Âu-châu mới bày ra chánh-thể đại-ngự. Các-độc-gia cũng đã biết chánh-thể đại-ngự là gì. Hãy xét chánh-thể Pháp-lan-Tây đó. Chánh-thể đại-ngự có hai đều bất-lợi cho dân. Một là bao nhiêu chánh-quyền đều ở trong tay nghị-viên, và quan-lại. Nghị-viên số nhiều là bọn gian-tham; họ chỉ đứng chánh-quyền để lo tư lợi; trong mấy năm họ cầm quyền

lập pháp, quốc-dân không có cách kiểm-sát được quốc-sự. Quan-lại cũng thế: quan-lại chỉ ở dưới quyền chánh-phủ; chánh-phủ chỉ ở dưới quyền nghị-viên; mà dân đã không kiểm-sát được nghị-viên thời làm sao kiểm-sát được quan-lại? Hai là chánh-thể đại-ngự theo nguyên-lý tập-trung (principe de centralisation); theo nguyên-lý ấy, hết cả mọi việc đều phải giải-quyết bởi chủ-quyền trung-ương; nếu nước rộng dân đông mà mọi việc đều phải « tập-trung » như thế, thời rất bất-lợi cho quốc-dân. Người ta hay nói chánh-thể đại-ngự là chánh-thể của bọn tư-bản; ngày nay sinh ra đảng này xung đột với đảng kia, đều vì chính-thể đại-ngự cả. Có thể thiết. Ta chỉ xem báo các nước hay xét cách cử chỉ của năm ba ông nghị-viên ngoại-quốc giả là đã thấy mục-kích, thời du-biệt. Bởi thế cho nên ta có thể nói rằng « chánh-thể đại-ngự » chưa phải « dân-trị ».

Dân-chủ trực-tiếp thời hơn nhiều. Chánh-thể của Trung-hoa tương-lai, chánh-thể của Thụy-sĩ hiện thời là những chế-độ « Trực-tiếp ». Trong một nước có chánh-thể trực-tiếp, tuy nghị-viên thảo các luật-án, nhưng quốc-dân có hờn chuẩn thì mới được thi-hành. Nói về quan-lại, nếu có người gian tham, quốc-dân có thể bắt bớ. Như thế, quốc-dân có cách kiểm-sát quốc-sự, nghị-viên và quan-lại không được lộng-quyền như ở các nước theo chánh-thể đại-ngự. Lại còn đều này nữa: chánh-thể trực-tiếp theo nguyên-lý địa-phương tự-trị (principe de décentralisation). Nhờ có nguyên-lý ấy, những công-việc vặt vặt trong một hạt, nếu không có ảnh-hưởng đến cả toàn-quốc, thời có thể giải-quyết theo sở-nguyện của dân trong hạt. Điều ấy cũng rất lợi cho dân. Bởi những cơ-ủy cho nên có « chánh-thể trực-tiếp » thời mới nói được rằng « dân-trị ».

Người chánh-trị có chủ-nghĩa xã-nội phải lấy dân làm trọng.

Bà trong dân thời phải lấy « chánh-thể trực-tiếp » làm nguyên-vọng vậy.

T. T.

VĂN-VĂN

Tổ tiên hợp tề

(Ho này trước từ Thanh Nghệ vào Huế đã bấy đời)

Sống làm khôn thác làm thối, là tạo-hóa đức nên dòng máu sắt. Nước có nguồn, cây có gốc, máu là tiền truyền lại giống da vàng. Tinh thần đầu từ cũng như sinh, nhân quý văn là một lẽ, khi huyết đã chung thời phải hợp, âm dương há có hai đường. Ước những sơn hà vạn cổ, vậy nên hướng hóa nhơn đường.

Cung duy liệt vị tiên linh.

Tinh từ trời nam, máu me Hồng-Lạc, nhịp phong vân tầng thì chỉ vẫy vùng, vai hũ hải cũng chia phần gánh vác. Có kẻ cây mây cuộc nguyệt, bởi nạn xanh mà gây dựng nên nhà, có người natch giáo mang khiên, xoang tay dò sớ theo dõi việc nước. Trùng thì lễ chen vai không hiếm kẻ, cửa thánh hiền rực vẻ hiệu trung. nghiệp cơ cầu sẵn nếp cũng dư người, nghề thầy thợ rành tay mực thước. Cơ trời vì nhiều lúc xây văn, hoa đất phải tìm đường đời chắc. Khi ấy, này ông, này bà, này chủ, này bác, rồi nhau cơm gói muối dầm. dò tới rừng vàng bể bạc, Mưa nắng trời bao phen lận lợi gặp ginh bước thấp bước cao, non sông chung một gánh nặng nề, lần lượt dân sau dân trước.

Đời này đời kia, đời trước đời sau, gọi biết bao mưa, chẳng biết bao gió, gồm ghê thay chân cứng đá mềm, cây gậy xương mong cần sức giới già, được Phật-Thái thời vức Yền Cừ, cây đầu cũng ruộn, uống đầu cũng uống, chống chọi với thuyền xuôi gió ngược. Công đức thế mà gian lao thế, cao mà lằng, lằng mà lờ, hơn bảy đời mới có ngày này, dăm học nhau lại dắc dừ nhau, trẻ tới lớn, lớn tới già, trong một họ không hề ai khác, Ngóanh đầu lại mấy trăm năm trước, ruộng đầu đó, ao đầu đó, vườn nhà đầu đó, bở dân chìm nổi, nước non hủ hắt đầu Chiêm thành, mở mắt xem gần mấy hồi này, hát ở đây, khúc ở đây, nhóm họp ở đây, nên mong vững bền, dòng giống sum vầy dân Việt-quốc, Vì ai nên thế, bởi cha ông hay hiệp lực đồng tâm, soi đó làm gương nên con cháu phải đồng lao hiệp tác. Chúng ta mới nghĩ rằng, từ trước xưa nay, linh chung sống thạc; u minh hương đều thủy đầu chung, từ từ phải đồng ưu đồng lạc. Huyết mạch từ trăm năm đây dắc, con một nhà ai nữ riêng tây, là ngành theo một gốc vun trồng, hồn chín suối từ nào chênh lệch. Vậy nên theo nghĩa đại đồng, gây nên hợp tề. Chứa mực nhóm linh linh các đảng, một từ đường tưởng tượng nghĩa đồng cư, xuân thu chung hưởng khới muôn đời, cả gia tộc mặn mà tình nhất thể. Chẳng lẽ ai là chính, ai là bàng, ai là địch, ai là thù, nhóm linh thần cho động thỏa vong linh, quí hủ chung nhau ăn, chung nhau ở, chung nhau nói, chung nhau cười, giặc thần ai mới là tuân cổ lệ. Hợp cùng hòa, hòa cùng thịnh, chơn chứa một nhân giọt ngất, dâng linh thành đến dạ đức bao dày, chàng thời mạnh, mạnh thời giàu, ngõ hầu cõi thọ nên xuân, đem hạnh phúc nâng niu đoàn thể bé. Linh từ lên chốc cũng soi cho, lòng con cháu vẫn cầu như thế. Nay ở vùng bờ cõi trời trong, ngày lành tháng tốt, rượu hóa khí nồng nức, hương chỉ thành nghi ngút. Kính xin:

TẬP-LOẠI

CÁCH VẬN ĐỘNG CỦA TRÁI ĐẤT

(Les mouvements de la terre)

Ta đọc sách khoa học phổ thông thường thấy nói: trái đất quay xung quanh mình và xung quanh mặt trời. Thấy nói như thế, ta tưởng rằng trái đất chỉ có hai cách vận động. Tưởng như thế là sai. Theo thiên-văn học, ngoài hai cách vận động đã nói ở trên, trái đất còn có 30 cách vận động khác. Kỳ giả xin kể thêm ít cách để độc giả xem chỗ biết:

1) Trái đất bị mặt trời hút, nên địa cực nghiêng về phía mặt trời (pôle céleste) phải vận động theo hình của một viên-tiền (cône) rất lớn; 25.812 năm mới đi trọn được một vòng của cái viên-tiền ấy;

2) Trái đất bị mặt trăng hút, nên trục (axe) của trái đất phải vận động theo một vòng tròn (cercle); hơn 18 năm mới đi trọn được một vòng của cái vòng tròn ấy;

3) Thường thường ta tưởng mặt trời đứng im, đối với mặt trăng và trái đất thì như thế thiết. Nhưng đối với cả vũ trụ thì mặt trời cũng có vận động. Vì trái đất phải theo thời trái đất cũng phải vận động theo mặt trời;

4) Mặt trời đứng được trong không gian là nhờ có trọng tâm (centre de gravité) nhất định. Trọng tâm ấy được nhất định là nhờ bốn phía mặt trời có trái đất, mặt trăng và các hành tinh khác chia nhau mà hút. Nhưng có khi hết cả hành tinh đều đi về một phía mặt trời. Khi ấy, trọng tâm của mặt trời phải vận động. Vì trọng tâm của mặt trời vận động mà trái đất cũng phải vận động;

5) Ta thường tưởng rằng đường hoàng đạo (đường mà trái đất theo chạy xung quanh mặt trời: ellipse) là nhất định. Nếu trong không gian chỉ có một mình mặt trời thì đường ấy nhất định được. Nhưng trong không gian còn có các ngôi hành tinh khác ở gần trái đất hút trái đất. Vì trái đất bị hút cách ấy nên đường hoàng đạo không nhất định. Đường hoàng đạo của trái đất không nhất định tức trái đất phải vận động;

6) Ta thường tưởng rằng trục của trái đất đứng theo một phía nhất định. Nhưng thực ra thời không. Các trục ấy khi đứng yên, khi đứng không, không nhất định. Vì trục đứng không nhất định mà trái đất phải vận động;

7) Hình thể của nam cực và bắc cực không nhất định;

8) Hình thể của vòng xích đạo (régions de l'équateur) khi gió lên khi hạ xuống, không nhất định. Như thế là vì vòng xích đạo mặt trăng và mặt trời hơn các vùng khác, nên bị hút nhiều hơn. Thiên-văn học đã tính biết rằng sự gió lên hạ xuống đó thường thường có đến 40 cm;

Liệt vị tiên linh trong họ ta.

Thương từ sinh sau, soi lòng nóng sốt, hợp rượu nên hương, chén bát lễ nghi, trước vui vầy khắp mặt cha anh, sau phủ hộ cho đoàn em út. Tổ thần thân thần tại, trước vị thần tiếng đọc đồ đầu tay, cầu phúc thời phúc lai, trong cửa phúc tưởng vui ra đủ lễ.

Phục duy thượng hưởng.
P. S. N. soạn

THẾ GIỚI THỜI ĐÀM

TUYÊN CỬ TỔNG THỐNG Ở MỸ

Ngày thứ ba, mồng 8 tháng 11, ở Mỹ mới cử hành cuộc tuyên cử Tổng-thống. Cuộc tuyên cử Tổng-thống ở các nước khác thì không quan trọng bằng cuộc tuyên cử Nghị-viên, nhưng ở Hoa-kỳ thì cuộc tuyên cử Tổng-thống lại trọng yếu lắm, vì rằng Hiến pháp Hoa-kỳ là chức quyền hành chính theo Tổng-thống chứ chứ không theo Nội-các-chế. Quyền lực của Tổng-thống Mỹ ta có thể nói rằng không kém gì quyền lực của Tsar tương tự Mussolini.

Cứ pháp luật thì nói rằng mồng 6 tháng 11 này đã biết ai là Tổng-thống Mỹ thì sai. Ngày ấy mới tuyên cử lần thứ nhất những ủy-viên để lần thứ nhì đi cử Tổng-thống. Nhưng cử sự thực, và xét trong 26 cuộc tuyên cử trước kia, không có cuộc nào mà ủy-viên bỏ phiếu trái với ý của người đã cử mình, như vậy thì xem kết quả lần thứ nhất này có thể đoán chắc được kết quả lần thứ hai.

Theo chế độ gián tiếp tuyên cử thì mỗi bang có bao nhiêu nghị-viên trong Thượng-ngự-viện thì được cử bấy nhiêu ủy-viên.

Cuộc tuyên cử ủy-viên này thường nào động lắm, nhất là từ khi dân bị được quyền đầu phiếu thì lại động đậy hơn. Những cơ quan tuyên cử của Mỹ ngày nay là chức rất hoàn bị và miễn tiếp, nên chỉ 4, hoặc 5 giờ sau khi tuyên cử thì cả trong nước đều biết kết quả rồi (hiện tại đây chưa có tin báo kết quả thế nào).

Những người trúng tuyên cử trong tháng 11 này, đến ngày thứ hai tuần lễ thứ hai (deuxième lundi) tháng giêng 1929 sẽ họp ở mỗi bang để tuyên cử Tổng-thống, kết quả cuộc tuyên cử ấy sẽ tập trung lại Hoa-trị-hiến-đến. Đến ngày thứ tư tuần lễ thứ hai tháng hai, tại kỳ hội đồng Quốc-hội, mới bắt đầu kiểm-sát các phiếu. Người nào trúng cử thì đến trưa ngày 4 tháng 3 phải đứng trước công chúng tuyên thệ rồi nhiệm chức trong hạn bốn năm.

Nhiệm kỳ mỗi hạn là 4 năm, nhưng hết hạn ấy có thể tiếp sang hạn khác (như mấy Tổng-thống Roosevelt, Wilson, Coolidge) nhưng từ khi

9) Hình diện (plan) của đường hoàng đạo có vận động;

10) Trọng tâm của thái dương hệ (système solaire) có vận động; Xem như thế thời biết chữ « động » và chữ « tĩnh » có một ý nghĩa rất phức tạp. Đêm khuya, ngồi trong phòng giấy, tâm hồn mơ màng, cặp mắt lim lim, ta tưởng như thế là tuyệt « tĩnh » rồi. Ngồi đầu trong lúc ấy là phải cùng trái đất vận động hơn 30 cách! Ngồi im trong phòng mà còn như thế, nếu đứng trên sân khấu của thế cuộc, khi mưa, khi nắng, khi khóc khi cười, khi lớn dưới hàng người, khi đứng trên đầu chúng, thời vận động đến cách gì nữa kia! Nghĩ cuộc đời cũng lao đao thiết!

Lao đao là phải. Ai không tin thời hãy xem lại lý-luận hồi của Phật giáo và thuyết vận động của triết học. Nếu xem cả rồi mà còn không tin, thời người ấy không phải là người. Câu kết luận ấy, kỳ giả xin gởi lại cho những kẻ chỉ biết lấy giọt nước mắt để làm vật thủ tục với cuộc đời, chưa thấy gươm máu mà hồn đã tiêu, chưa nghe sóng biển mà phách đã lạc.

Bát-long

Tổng thống Hoa-trị-hiến đến không chịu ra ứng cử lần thứ ba thì đã thành cái định lệ rằng mỗi ông Tổng-thống chỉ được tại chức trong hai hạn thôi. Lần này chính ông Coolidge không chịu ra ứng cử là vì tuân theo lệ ấy vậy.

Khi tuyên cử Tổng-thống, các tuyên-dân lại phải tuyên cử luôn chức Phó Tổng-thống để làm Chủ-tịch Hạ nghị-viên và thay Tổng-thống khi Tổng-thống từ chức hay vì có gì mà thiếu chân.

Những tư cách ra ứng cử Tổng-thống Hoa-kỳ thì chỉ là phải: quốc-quân ở Hoa-kỳ (các chức vụ khác thì những người ngoại-quốc nhập tịch cũng có thể làm được), 35 tuổi trở lên và luôn 14 năm trong nước (Năm nay, người ta đương dự nghị rằng ông Hoover không đủ lệ 14 năm trong nước).

Quyền lực của Tổng-thống Mỹ to hơn quyền lực của Tổng-thống các nước khác nhiều; quyền lực Tổng-thống và Nội các Pháp hợp lại cũng có lẽ chưa bằng. Tổng-thống Mỹ có quyền chỉ huy Hải-quân Lục-quân và bộ-dụng các quan-quan; có quyền ký kết điều ước; có quyền chọn lựa Bộ-trưởng (Bộ-trưởng chỉ có trách nhiệm đối với Tổng-thống thôi), Công-sứ, Lãnh-sự và tất cả các quan lại từ một hạng nào trở lên. Tổng-thống lại có quyền không phải hỏi ý kiến Thượng-ngự-viện mà bãi-chức những quan-lại do quyền Tổng-thống bổ dụng. Như vậy thì cơ quan hành chính là tập trung ở trong một tay Tổng-thống, cái quyền lực ấy có kém gì quyền lực một ông quân chủ chuyên chế đâu. Bởi thế, khi thay đổi Tổng-thống thì cơ quan hành chính trong nước đều phải xáo-lộn cả, dù không có biến cố gì trong tinh thần chánh-đảng và chính trị thì những quan-lại cũng không mấy khi được ở nơi cũ.

Tuy rằng Tổng-thống vẫn bị quyền lập pháp là Quốc-hội khiến chế độ, nhưng về phương diện này Tổng-thống cũng có quyền sáng chế nhiều, và quyền phủ-nghị. Khi Tổng-thống phủ-nghị một luật-án, Quốc-hội phải thảo luận lại, nếu 2/3 trong Quốc-hội khả-quyết lại thì Tổng-thống không thể phủ-nghị nữa, nhưng quyền phủ-nghị một lần như thế cũng đủ có ảnh hưởng trong việc lập pháp của Quốc-hội.

Vì quyền lực Tổng-thống Hoa-kỳ rộng như thế nên cuộc tuyên cử này có tính cách trọng-đại đặc-biệt cho cả Hoa-kỳ, mà cũng có ảnh hưởng lớn đến chính sách quốc-tế nữa; ai cũng biết rằng trong trường quốc-tế ngày nay, nước Mỹ vì thế lực tài chính nên có thể đứng đầu mà giật dây vậy.

Trong khi tranh cử, các ông có nói ngon nói ngọt đến đâu thì cũng không ai tin được. Ta nói như tục ngữ Pháp: « ông văn là anh thợ bạc mà ». Mà nhất là bà con Việt-nam ta lại càng không mong mỏi gì được từ Hoa-kỳ sang Việt-nam xa làm کیا mà!

Ngô nhàn
(1) Xem kết quả biết sau khi viết bài này thì ông Hoover thắng ông Smith nhiều lắm

ANNAM LỊCH SỬ

HÃY NÊN

HÚT THUỐC LÁ JOB

CHUYỆN HAY

CÂU CHUYỆN TOÁN ĐỒ

Thầy B học môn toán học, dân đến cao đẳng, bỏ làm số học đi. Một ngày nọ về thăm nhà, một ông bác tôi thăm, ngồi nói chuyện đặc-diễn. Thầy B nói rằng: - « Phép toán Âu-Tây tính hơn toán ta nhiều, mà nhất là về cách đo đạc ruộng đất, rất là xấu điếu. Người minh học được ng ẽ ấy thì hay lắm.

Ông bác nói: - « Phải, người ta gần mạnh như thế, cái gì lại không hay hơn mình, phép toán họ giỏi cho nên đất nước ta họ đo không sót một chỗ nào, chính tôi có vài mẫu ruộng, đôi vạt vườn mà thấy không cần đo đạc gì cả mà cứ vài năm lại tính số thêm lên.

- Vâng, người ta tính soát cả xứ Đông dương này, rừng núi bao nhiêu, ruộng đất bao nhiêu, có thể ngồi một chỗ mà biết được từng nơi, không cần phải đi đạc cả.

- Ừ, thế thì phép toán họ hay thật, nhưng ta học về thì giống như không học gì.

- Sao bác nói thế?

- Người ta toán hay thì người ta tới nước mình mà đo đạc còn mình có học được thì đạc ở đâu, vì không có chỗ mà thì cái toán giỏi của mình, rồi thì theo người ta mà đi đo đạc ruộng vườn của bà con mình, cháu nghĩ có ích không?

- Tôi nghĩ, ta rồi sẽ có thuốc địa mọi chỗ!

Hay chuyện

VIỆN NHÂN DÂN ĐẠI BIỂU TRUNG-KỲ

Tờ nghị định ngày 7 Sep. 1928 (tiếp theo)

Khoản XXIX. Công việc xong rồi thì gửi biên bản về quan công sứ. quan công sứ cũng cáo quan tỉnh xét từ biên bản rồi tuyên bố tên họ những người trúng cử, hay là báo phải đầu phiếu lại.

Chiếu theo những điều kiện kể trong đoạn thứ 2, khoản thứ 10 của tờ nghị định này, sẽ cho những người ứng cử và những người đầu phiếu biết cái kết quả của cuộc đầu phiếu. Nếu cần phải đầu phiếu lại thì cũng tin cho biết ngay.

Khoản XX. Đầu phiếu có kết quả rồi thì quan công sứ gửi biên bản về trình quan Khâm sứ, quan Khâm sứ sẽ gửi ra quan Toàn quyền chuẩn y.

Khoản XXI. Người đầu phiếu có quyền không thừa nhận những công việc của hội « tuyên cử » nhưng phải nộp đơn không trễ tại tòa sự nam ngày sau khi đầu phiếu, quá hạn ấy thì đơn không có giá trị. Những đơn không có giá trị. Những đơn không có giá trị. Những đơn không có giá trị.

Ủy hội này đã định trước trong khoản 18 đạo sắc lệnh. Nếu ủy hội ấy xét ra thấy rằng công việc đầu phiếu không hợp thức thì có thể thủ tiêu cái kết quả cuộc đầu phiếu ấy. Ủy hội quyết định thế nào thì phải tuyên bố trong hạn 15 ngày sau khi đầu phiếu cho ai nấy đều biết.

Nếu còn ai không phục những đơn quyết định của ủy hội ấy thì có thể chiếu theo khoản 19 của đạo sắc lệnh mà không có.

Khoản XXII. Khi nào thủ tiêu cái kết quả của một cuộc đầu phiếu thì trong vòng một tháng phải đầu phiếu lại.

Khoản XXIII. Khi nào khuyết chân đại biểu (vì có đại biểu qua đời, đại biểu từ chức hay vì một cơ sở khác) thì hạn trong 2 tháng phải cử người khác để điền vào.

Sáu tháng trước lúc mãn khóa, có khuyết cũng không có người mới nữa. Những người mới được cử cũng đồng thời mãn khóa theo những người trúng cử trong lúc đồng tuyển cử.

Khoản XXIV. Chiếu theo khoản thứ 10 của đạo sắc lệnh, những quan lại và hào mục ở miền thượng du sẽ được « bỏ » làm đại biểu.

Khoản XXV. chiếu theo tờ nghị định ngày 13 juin 1927, các ông đại biểu đi lâu đi xe không phải trả tiền, lại được tiền phụ cấp về lộ phí và trả phí như các quan lại ở hạ tầng nhất B (première catégorie B).

(Còn nữa)

VIỆC TRONG NƯỚC

TRUNG-KỲ HUẾ

Báo giới được dự Hội đồng Chính phủ

Bản báo mới nhận được từ đại của quan Khâm sứ Trung-kỳ cho biết rằng đến ngày 19 Novembre này Hội đồng Chính phủ sẽ nhóm tại Hanoi. Năm nay cũng như năm ngoái, các nhà báo sẽ được cử người đi dự thỉnh.

THỪA-THIỆN

(QUANG DIỆN)

Gặp người kiểm án

Ở làng Thủy-lập tổng 7 hanh căn, Phạm-quang-Khâm nhân ngày 20 là ngày kỵ tử-Khảo, nên chỉ đầu hôm có bảy một mâm cúng lễ tiên thường; khi ấy mời thầy dạy học là Hồ-hữu-Trung đến chơi và có người bạn là Khâm-Huân, cửu Chử ở làng Bao-la đến hỏi chuyện ruộng rừa, còn nữa là bà con trong nhà đó.

Lễ ấy rồi, Phạm-quang-Khâm làm một heo và một cỗ xôi để sáng ngày 21 cho anh em bà con đến dự lễ chính kỵ, ấy cũng là thường, nào có việc gì đâu! Nhưng đương khi bắt heo làm thịt, bỗng nhiên bọn hương chức là lý trưởng Phạm-quang-Khâm rằng: « Việc gì mà mấy quần tam tụ ngũ, sát trụ hội âm, rồi hỏi gong thầy Trưởng (thầy Trương là thầy dạy lý Quận ngày xưa). Thầy Trương thấy vậy gai mắt bỏ đi, còn hai ông kia ngồi đó.

Thôi! Thà hử chúng nó ngại nó, nào giải quan, nào đem trình huyện, rồi một chấp, lý Quận đòi nhiều ít mới định bảm cho, Phạm-quang-Khâm bắt đặc dĩ phải cho chúng nó ít nhiều cho êm chuyện.

Anh Phạm-quang-Khâm này thật non gan quả, mình có làm gì đâu mà sợ nó giải? Còn tên lý Quận kia thì không phải nói làm gì, thầy học nó nó còn đòi trối, lại nể gì anh

Khâm? Bọn hào mục thường hay giỡn dân dễ kiếm chác, thật là phường dễ mặt nhưng cũng vì dân ta mềm quả nên chúng «mời» bợng hách như thế.

NGHÊ-AN

(HUNG-NGUYỄN)

Nợ con lụy đến cha

Ở làng Phú-xá, thuộc phủ Hưng nguyên có anh Hóc-Đồ vì con ma có học thuốc phiện làm hại nên ruộng đất của cha mẹ để cho bao nhiêu. Hóc-Đồ gần hết, lại có vay mượn nhiều nơi, nên bây giờ cũng được lắm nợ, mới rồi có mắc nợ của anh Nho-Tám trong làng, nghe nói 100\$ học, anh Hóc-Đồ thì đi đâu không thấy, chỉ có ông cha đã hơn 80 tuổi và vợ con ở nhà mà thôi, mà anh Nho-Tám cứ cho nhà nợ đến hồi luôn.

Ông cha bắt đặc dĩ phải bán nhà để trả nợ, (nợ có học mà con vay chớ trả thì cũng đau đớn lắm rồi) ? Khốn vì nợ không phải chỉ một nhà, chẳng biết vì lẽ gì mà người em Nho-Tám đến giữ không cho bán, ông già và anh chủ tài xấu xé nhau, đôi bên đều nằm vạ, mới thấy chánh tổng xử.

Ấy! con ma có học, thuốc phiện nó hại người ta như thế, con đã tan nhà nát cửa, của hết người hư, mà đến như chia già hơn 80 tuổi kia thì còn việc gì nữa, thế mà cũng phải lụy, phải phiền, vậy những người say mê trong cuộc, hà chẳng nên lặn lội làm gương mà sớm liệu hồi đầu hay sao?

Thương lắm

HÀ-TỈNH

(CAN-LỘC)

Mê tin! mê tin!

Người ta mê tin thì hay, mình đây mê tin càng ngày càng say. Người ta mê tin khoa-học, đến nỗi hy-sinh cả thầy, làm cho nước nên giàu, dân được mạnh; mình thì mê tin quỉ thần, chỉ biết tham sống sợ chết, đến nỗi dân càng yếm, nước thêm mòn. Tôi xin thuật một chuyện « mê tin » nho nhỏ để làm gương.

Ở làng Thường-ngã tổng Lai thạch, tên Bồi có người mẹ ghê đau, không lo thuốc thang curm cháo, chỉ ng ẽ lời thầy bói, rồi đi xin tàn hương tại đền ở động cây vải, chẳng may làm cháy đền. Lấp bát vạ 45\$. Phỏng không mê tin thì đâu đến nỗi thế. Từ rày về sau xin bà con đừng mê tin nhầm nhai nữa.

H. N.

QUẢNG-BÌNH

(QUẦN-NINH)

Vì ai nên nổi

Chúng tôi là dân làng Võ-xá, xưa nay yên ổn làm ăn, quanh năm chuyên việc cấy sâu cày bừa, không hề kiện tụng gì với ai?

Cách đó hai tháng nay, có một bọn dân theo đạo thiên chúa, trong làng sinh ra cái nạn tôn giáo xung đột, bọn ấy giành nhau ngôi ăn thứ ngồi, xin ruộng xin đất, rồi quay lại kiện làng. Nghĩ có chán không? Đức chúa trời ngồi trên đầu, trông

thấy cảnh tượng ấy cũng lấy làm ngậm ngùi lắm nhỉ?

Bọn ấy kêu quan phủ Quảng Ninh, quan tuần Quảng-bình, hai quan đòi làng chúng tôi đến, dụ ngọt mà hứa dụ rằng: « Khi nào quan cũng phải nghe lời Bô trên ».

rồi một mực « sức miêng » cho làng chúng tôi phải cấp ruộng đất cho bọn ấy. Quan mà sức miêng thì chúng tôi bằng cứ vào đầu mà tuân theo? Tại làm sao lại không có từ sức? Các quan sao không nghĩ, làng chúng tôi bắt đặc dĩ dĩ phải đầu góp mấy sào đất cho họ để làm nhà thờ, bây giờ lại phải cấp ruộng đất cho họ nữa à? Lấy lẽ gì, lấy quyền gì mà đòi chiếm đất ruộng của làng? Thế mà liền liếp phủ rồi đến tỉnh, ngày nào cũng có trái quan về đòi làng chúng tôi, chúng tôi thật lấy làm quái lạ.

Nỗi khổ của dân như thế, chính phủ có thấu cho chăng?

Một người dân làng Võ-xá

QUẢNG-NAM

(TIỀN-PHƯỚC)

Cái kiện cũng chạy và cũng mận

Làng Từ sơn và làng Sơn yên tiếp giáp nhau có thờ chung một cái chùa (kim sơn tự), khi trước hai làng chung tiền mua heo cùng tế như thường, qua năm Khất định thứ 10 quan huyện Tôn thất Cung có tới kỳ đảo cầu nguyện mới quyền tiền trong bốn tổng tu bổ chùa ấy, rồi lập một cái bảng ghi tên những người có chung bạc và lập thẻ lệ xuân thu hai lễ đều cùng chạy cả (hương đèn trả quả). Năm Bão đại thứ 2. Ngày 12 tháng giêng, làng Sơn yên theo lệ quan định, còn làng Từ sơn thì không chịu cùng chạy, làm heo để lên cúng tế, chẳng may trong làng Sơn yên có hương lý Nguyễn Bật ngã trở không cho cùng heo, hào mục làng Từ sơn chạy báo huyện, quan Huyện Huân như Lâm phải thầy cầu quan Nguyễn Kham xét xử, từ đó đến nay hai làng kiện nhau đã hơn một năm rồi chưa xong. Bọn hào mục làng Từ sơn cứ góp dân kẻ ba đông người 2 đông để kêu nại mà duy trì cái lệ cùng heo. Dân trong làng rất là khổ sở, mùa màng thua kém, mà làng thì cứ góp tiền đi kiện mãi.

Văn Tri

L. T. S. - Có tiền thì tự sắm lấy thịt mà ăn, không tự do hơn sao? Sao lại mượn tiếng thần mà làm lụy đến dân, lại gây ra những chuyện kiện cáo hươu lợn vô ích như vậy? Cái thói xấu trong hương thôn như vậy ông làng Từ-sơn đó, ta cũng thường thấy. Một chuyện nhỏ mọn như thế, phải chỉ quan Huyện sau tuần theo quan huyện trước mà cứ sức cho hai làng rằng: « chớ ấ nhứt định cùng chạy » mà hòa hòa đi, thì đâu có lụy đến dân của hao công mà phiền đến họ xử nữa.

PHÚ-YÊN

L. T. S. - Cái học thơ rớt làm cho người ta bị nghi bị lụy, gần đây cũng thường thấy, song phạm những kẻ muốn vu hãm người ta để trả thù riêng, hoặc mưu lợi riêng đến là hơn đó nữa, không chút gì gọi là trung thành, chánh phủ xem xét kỹ càng chắc không theo những lời vu vạ mà làm cho phiền lụy đến người lương thiện.

PHAN-THIỆT

Thơ rớt

Ngày 26 Octobre 1928, khi 1 giờ chiều tôi được một cái thư của nhà điện báo Phan-thiết đem đến, ngoài bì thư có đóng dấu của nhà điện báo Soairieng, bóc ra xem, thì không rõ thư của ai gửi đến, trên đầu thư thì viết « Tây ninh le 23 Octobre 1928 » sau dưới thư thì ký « C. D. T. N » trong thư nói đại lược như sau này:

« Mấy tháng này ông không đóng tiền, vậy còn thiếu lại 75\$00, còn ông Huân-ngọc-Chi thiếu 50\$00 « vậy thì ông giao số bạc ấy cho ông Nguyễn-vân-Nghị sous Directeur Liên thành đem giao cho hội, xong đừng tiếc lại ra, vì làm việc lớn lao trong rừng »

Sau khi đọc rồi, tôi rất ngạc nhiên, qua bốn giờ 50 phút chiều bữa đó, tôi liền đem cái thư ấy qua trình nộp cho ông chủ Một thăm, và xin dò xét, tức thì trở về, đêm đó nằm nghĩ rằng lần sóng trước vừa em, lần sóng sau lại đến đến, thân của con người không phải là cột đá, thế nào mà chịu nổi, bây giờ tôi chỉ mong chánh phủ biết cho rằng ngày nào mà nước mấm của công ty Liên-thành, và nước mấm của các ông quân lý Liên thành, chỉ về một chủ nào đó được chuyển quyền, chánh là ngày của tôi khỏi bị vu hãm đó vậy, mong thay

Hồ-tá-Dang

L. T. S. - Cái học thơ rớt làm cho người ta bị nghi bị lụy, gần đây cũng thường thấy, song phạm những kẻ muốn vu hãm người ta để trả thù riêng, hoặc mưu lợi riêng đến là hơn đó nữa, không chút gì gọi là trung thành, chánh phủ xem xét kỹ càng chắc không theo những lời vu vạ mà làm cho phiền lụy đến người lương thiện.

CÁI NGHĨA ĐỜI NGƯỜI (XÃ-HỘI TIỂU-HUYẾT)

Tác-giả: MARCELLE TINATRE

Dịch-giả: HOA-TRUNG

86 46

CHƯƠNG HAI MÚT (tiếp theo)

Tôi chất mắt mà tự nghĩ rằng: « Tôi phải để nên cái mối cảm xúc ấy mới được, đã hai ngày nay chưa gặp bà Mặc-bôi, tôi đi thăm bà để nói chuyện cho khuây ».

Mà Mặc-bôi bữa ấy hơi mệt mới vừa đi nghỉ. Bà tiếp tôi trong phòng ngủ. Tôi ngồi gần đầu giường bà, có nói chuyện nhảm nhảm, nhưng mỗi câu cũng không thể giấu hẳn được.

Bà nói: - « Bà Né-ri bằng một ở đây ra. Bà đến mới tôi toàn lẽ sau đi dự lễ của bà để đi mừng cô. Nhưng tôi không thể đi được, thấy thuốc đau tôi không được thở khuya.

- Tôi chưa, thế thì tôi sẽ có một minh thôi.

- Sao lại một minh, không hề người khác thì cũng có Mô-rit và bà Né-ri bằng chứ!

Tôi không trả lời.

- Có ghé lại đây... Sao thế, có mới khóc à?

Bà mỉm cười rồi nói luôn.

- Hừ, ở đây gì bất bình với Mô-rit chứ gì? Những trận mưa xuân ấy cũng thường, không lạ gì lắm.

- Bà có gặp Mô-rit không?

- Mới gặp lúc sớm.

- Anh ấy có trách gì tôi không?

- Không mà, không mà, chẳng có trách gì cả đâu. Chẳng chỉ phân nan rằng sao nay có lại hơi có tình hay đấy.

- Vì anh ấy làm cho tôi tức quá - Sao thế?

Tôi không muốn kể chuyện Ang-loan, tôi chỉ kể chuyện cái cơ về chỉ Ma-rit thôi.

- Tôi tưởng bà cũng đồng ý với tôi thôi.

Bà hơi lưỡng lự, sau cùng nói rằng:

- Tôi hiểu ý cô lắm, nhưng tôi cũng hiểu lòng Mô-rit. Chẳng thấy có thần thiết với một người dân bà không chính danh thì chẳng phân nan đó chứ gì.

- Chỉ Ma-ri là một người bán bà trung thực còn ông Ang-loan...

- Ang-loan đem người kia đến nhà cô là bợ lăm. Có thể giúp đỡ người ta, nhưng không nên lụy người ta ở nhà. Có không lẽ dư luận là gì, có không lẽ lệ lệ là gì, mà cô cũng quên rằng bây giờ có không tự do như trước nữa! Mấy lâu, cô vẫn sinh hoạt một cách phi thường và đặc biệt, nhưng bây giờ có Mô-rit nữa thì cô đồng nên ăn ở cách ấy nữa. Nếu cô phải hy sinh những tập quán, những đức vọng mà Mô-rit không ưa thì cô cũng nên hy sinh đi; phải hy sinh cái quá khứ cho tương lai cô ả!

- Mô-rit biết tôi lắm...

- Than ôi! Chẳng có hiểu cô đến thế à? mà cô cũng có hiểu chàng hết được à? Cảnh ngộ của cô và Mô-rit, chẳng khác gì cảnh ngộ của các cặp vợ chồng khác. Hai bên ưa nhau, yêu nhau, say mê nhau, lấy nhau làm vợ chồng, nhưng sau khi kết hôn rồi hai tâm hồn mới hiểu nhau mà mới sinh ra cái ái-tình chân chính.

- Vậy bà cho rằng cảm tình của chúng tôi chưa phải là ái-tình à?

- Đó mới là cái tiền-khu của ái-tình đó thôi.

- Nhưng nếu bây giờ chúng tôi hiểu rằng mỗi cảm tình ấy chỉ là ngộ nhận nhau mà sinh ra thì sao?

- Đối với những người trung thực thì không có đến làm lỗi gì mà không chữa được. Mỗi bên những nhận nhau một chút thì tự nhiên lại thỏa thuận như thường. Nhưng có dừng nói đại thế, một người con gái non dạ nói thế còn đáng được, chứ một người làm vợ mà nói thế là không được. Cái giáo dục của cô thực tốt, nhưng chỉ tốt cho một người con trai mà thôi, cô vẫn có nhiều tình cảm, nhưng không phải

là người đa tình như con gái thường. Tình chất cô như vậy, bác, cô vẫn lấy làm phi nguyên, nhưng Mô-rit sẽ không chịu được đâu.

- Như vậy thì đủ chứng rằng chúng tôi không hợp nhau được.

- Sao lại không? Nhưng cô lụy lẽ này, có hay nghĩ về vấn đề, chính Ang-loan nó đã làm hại cho cô...

- Bà cũng trách Ang-loan là bậy à?

- Tôi vẫn mến những đức tình của nó, nhưng tôi tin rằng nó không phải là người dẫn đạo cho một người thiếu nữ như cô. Nó đã truyền cho cô cái tình khinh bạc lẽ lẽ, cái tình kiêu ngạo cùng cái nào phân khảng. Tôi thấy cô được làm bạn với Mô-rit tôi thật không xối kể mừng.

- Thế tôi không hiểu bà nữa đó.

- Có lý lẽ, tôi nói tình thực với cô thế là vì tôi mến cô lắm. Có cơ từ tôi, cứ như cô ngày nay thì thực trái hẳn với cái gia đình sinh hoạt của

cô sau này. Cái sinh hoạt của người đàn bà, phải là ôn hòa, phục tùng, hy sinh lăm. Có thể chịu được những điều ấy không? Có thể vì ái-tình mà bỏ đi tình của mình đi được không?

- Nhưng chịu những điều ấy làm gì thế? Cái ái-tình lý tưởng của người đàn bà phải thế ấy à? Sao đàn bà lại phải hy sinh như thế mà đàn ông thì không phải hy sinh?

Sao tôi lại phải vì ái-tình mà bỏ đi tình của tôi? Người mà bắt tôi phải hy sinh như thế, phải từ bỏ cái tình thần của tôi như thế, là một người tàn bạo hay là ngu xuẩn, không khí nào tôi có thể thương yêu một người như thế được. Tôi không có thể hy sinh thân tôi, mà cũng không có thể hy sinh chồng tôi được. Vợ chồng thì phải kính trọng nhau, đo dằn nhau, bỏ khuyết lẫn nhau, để góp lấy một cuộc sinh hoạt điều hòa, thế mới phải là đạo lý.

(Còn nữa)

BẮC-KY HANOI

Về việc phụ xe đinh công

Các chủ xe đã chịu giảm số tiền thuế xe. Có hiệu giảm 20, có hiệu giảm 30 phần trăm. Cái giá mới ấy đã cho thì hành từ mấy hôm nay. Vì thế nên bọn phụ xe đinh công đã gọi lại làm việc.

Còn số xe vẫn chỉ để cho chạy 1600 cái. Nếu số ấy xết ra đủ cho sự cần dùng của dân thành phố thì khi ấy quan Đốc-lý mới sẽ ký nghị định, định hẳn cái số xe cho chạy ở trong thành phố.

NAM-KY SAIGON

Công của vụ Nguyễn-an-Ninh

Sở một thám bắt hai mươi mấy người tại Bà Điểm. Chuyện nhỏ mà lần lần sinh ra lớn, đó là câu chuyện Nguyễn-an-Ninh. Hiện bây giờ đã gần sáu chục người bị cầm ngục nhưng vậy mà cũng còn chưa đủ. Hàng ngày sở một-thăm được thơ mặc danh của các tên đó người bị cáo bị giam càng tăng lên mãi.

Hôm thứ hai đây sở một thám phải lĩnh người xé hơi đi lên Bà Điểm chứng tỏ về thì thấy có hai mươi mấy người bị bắt, phần đông đều là dân bần.

Sớm mai thứ ba những người ấy bị giải qua phòng quan dự thẩm. Phòng sự viên của tòa án có đi do hỏi những đầu đầu cũng trả lời rằng không biết chỉ cả. Chánh phủ đã định báo giới không được biết những việc này.

Những người bị bắt ấy chắc cũng chưa được thả ra sớm. Quan dự thẩm mới hỏi ông Nguyễn-an-Ninh về việc bồi kim ấy, nhưng ông cứ khai rằng không biết việc chỉ cả và họ mượn tên tuổi ông trong những việc ấy.

Vụ Nguyễn-an-Ninh sẽ thế nào? C. L. B. 1er Novembre

Một việc nên bàn...

Hiện thuốc bắc của Người Việt-Nam

文祥興永

VINH-HUNG-TUONG

40m - n 167 Rue Sarrail 167 - Vinh

Cá bán buôn và bán lẻ thuốc sống

Về thuốc sống

Bản hiệu một thuốc sống ở thành phố Vinh.

Hiện thuốc sống ở thành phố Vinh.

Hiện thuốc sống ở thành phố Vinh.

Hiện thuốc sống ở thành phố Vinh.

Hiện thuốc sống ở thành phố Vinh.

Hiện thuốc sống ở thành phố Vinh.

Hiện thuốc sống ở thành phố Vinh.

Hiện thuốc sống ở thành phố Vinh.

Hiện thuốc sống ở thành phố Vinh.

Hiện thuốc sống ở thành phố Vinh.

Hiện thuốc sống ở thành phố Vinh.

Hiện thuốc sống ở thành phố Vinh.

Hiện thuốc sống ở thành phố Vinh.

Hiện thuốc sống ở thành phố Vinh.

Hiện thuốc sống ở thành phố Vinh.

Hiện thuốc sống ở thành phố Vinh.

Hiện thuốc sống ở thành phố Vinh.

Hiện thuốc sống ở thành phố Vinh.

Hiện thuốc sống ở thành phố Vinh.

Hiện thuốc sống ở thành phố Vinh.

Hiện thuốc sống ở thành phố Vinh.

Hiện thuốc sống ở thành phố Vinh.

Hiện thuốc sống ở thành phố Vinh.

Hiện thuốc sống ở thành phố Vinh.

Hiện thuốc sống ở thành phố Vinh.

Hiện thuốc sống ở thành phố Vinh.

Hiện thuốc sống ở thành phố Vinh.

Hiện thuốc sống ở thành phố Vinh.

Hiện thuốc sống ở thành phố Vinh.

Hiện thuốc sống ở thành phố Vinh.

Hiện thuốc sống ở thành phố Vinh.

Hiện thuốc sống ở thành phố Vinh.

Hiện thuốc sống ở thành phố Vinh.

ĐỘC-GIA LUẬN-DÂN

Bản báo có tiếp được nhiều bài nói về

Bản báo có tiếp được nhiều bài nói về

Bản báo có tiếp được nhiều bài nói về

Bản báo có tiếp được nhiều bài nói về

Bản báo có tiếp được nhiều bài nói về

Bản báo có tiếp được nhiều bài nói về

Bản báo có tiếp được nhiều bài nói về

Bản báo có tiếp được nhiều bài nói về

Bản báo có tiếp được nhiều bài nói về

Bản báo có tiếp được nhiều bài nói về

Bản báo có tiếp được nhiều bài nói về

Bản báo có tiếp được nhiều bài nói về

Bản báo có tiếp được nhiều bài nói về

Bản báo có tiếp được nhiều bài nói về

Bản báo có tiếp được nhiều bài nói về

Bản báo có tiếp được nhiều bài nói về

Bản báo có tiếp được nhiều bài nói về

Bản báo có tiếp được nhiều bài nói về

Bản báo có tiếp được nhiều bài nói về

Bản báo có tiếp được nhiều bài nói về

Bản báo có tiếp được nhiều bài nói về

Bản báo có tiếp được nhiều bài nói về

Bản báo có tiếp được nhiều bài nói về

Bản báo có tiếp được nhiều bài nói về

Bản báo có tiếp được nhiều bài nói về

Bản báo có tiếp được nhiều bài nói về

Bản báo có tiếp được nhiều bài nói về

Bản báo có tiếp được nhiều bài nói về

Bản báo có tiếp được nhiều bài nói về

Bản báo có tiếp được nhiều bài nói về

Bản báo có tiếp được nhiều bài nói về

Bản báo có tiếp được nhiều bài nói về

Bản báo có tiếp được nhiều bài nói về

Bản báo có tiếp được nhiều bài nói về

Bản báo có tiếp được nhiều bài nói về

Bản báo có tiếp được nhiều bài nói về

Bản báo có tiếp được nhiều bài nói về

Bản báo có tiếp được nhiều bài nói về

Bản báo có tiếp được nhiều bài nói về

Bản báo có tiếp được nhiều bài nói về

Bản báo có tiếp được nhiều bài nói về

Bản báo có tiếp được nhiều bài nói về

Bản báo có tiếp được nhiều bài nói về

Bản báo có tiếp được nhiều bài nói về

Bản báo có tiếp được nhiều bài nói về

Bản báo có tiếp được nhiều bài nói về

Bản báo có tiếp được nhiều bài nói về

Bản báo có tiếp được nhiều bài nói về

Bản báo có tiếp được nhiều bài nói về

Bản báo có tiếp được nhiều bài nói về

Bản báo có tiếp được nhiều bài nói về

Bản báo có tiếp được nhiều bài nói về

Bản báo có tiếp được nhiều bài nói về

Bản báo có tiếp được nhiều bài nói về

Bản báo có tiếp được nhiều bài nói về

Bản báo có tiếp được nhiều bài nói về

Bản báo có tiếp được nhiều bài nói về

Bản báo có tiếp được nhiều bài nói về

Bản báo có tiếp được nhiều bài nói về

Bản báo có tiếp được nhiều bài nói về

Bản báo có tiếp được nhiều bài nói về

Bản báo có tiếp được nhiều bài nói về

Bản báo có tiếp được nhiều bài nói về

Bản báo có tiếp được nhiều bài nói về

Bản báo có tiếp được nhiều bài nói về

Bản báo có tiếp được nhiều bài nói về

Bản báo có tiếp được nhiều bài nói về

Bản báo có tiếp được nhiều bài nói về

Bản báo có tiếp được nhiều bài nói về

Bản báo có tiếp được nhiều bài nói về

Bản báo có tiếp được nhiều bài nói về

Bản báo có tiếp được nhiều bài nói về

trị. Thế nào gọi là chánh-trị? Thế nào gọi là can-thiệp vào việc chánh-trị? Các ngài không chỉ rõ bài học chánh-trị là bài thế nào? Nhà nước cầm sách này, cầm báo nọ, đều có cái tên, chúng tôi biết mà tuân theo, nay các ngài cầm một tờ mô hồ không rõ ràng, như trời như biển, chúng tôi biết đâu mà tránh? Và lại chữ chính-trị, cái nghĩa bao hàm rất rộng, nói cho đúng ra thì cuộc sinh hoạt của dân-tộc, trăm điều hết chín mươi chín điều thuộc về chánh-trị. (như thương, công, nông, chợ đến vệ-anh cũng không ra ngoài vòng chánh-trị được. Nếu lời thỉnh cầu của các ngài đó, mà chánh-phủ y theo, thì dân chúng tôi trọn đời không dám cầm đến quyển sách vào cả. (trừ sách cấm không nói) vì như sách Mạnh-lữ, mở đầu ra, thì có câu «lời quốc», sách Đại-học mở đầu thì nói «tân-dân» lời quốc tân-dân tức là bài học chánh-trị rồi; lại như sách giáo-khoa ở các trường công ngày nay, cũng nói đến địa-dục, lịch-sử, quan-chức, bực-chính v. v. cũng là thuộc về bài học chánh-trị. Các ngài bừa một lăm lăm, dăng khắp cả biên học, chúng tôi thiệt cảm ơn các ngài, mà không dám mong những lời thỉnh-cầu ấy được chuẩn hứ. Nhưng chúng tôi chắc rằng: trong ý các ngài nói chánh-trị đó, là chỉ những bài phần đối bảo-hộ, phần đối Nam-triêu, chứ không phải nói quanh như vậy, song vì câu nói mô hồ, không có giới-hạn, thành ra có hại cho dân, mà lại khiến cho người ta biết rằng các ngài thiệt không hiểu nghĩa hai chữ chính-trị. Các ngài thay mặt cho dân, mà yêu cầu cho dân như thế, bốn phần chúng tôi làm thỉnh sao được? Chúng tôi vẫn biết đó là một ông nào thảo ra, nhưng các ngài đều có tai, mắt, và cũng đều có quyền như nhau, sao lại để những lời thỉnh cầu ấy trình lên Chánh-phủ, nghĩ có buồn không?

Về trường công thì khoản thứ 6, các ngài xin cầm các nhà chiếu-ảnh Trung-kỳ không được bán lại cho học trò dưới 18 tuổi vào những buổi các phim có trái-gai, trộm cướp v. v. Hai khoản yêu cầu trên đã không lợi mà có hại, còn khoản yêu cầu này chẳng những hại, mà lại vô lý, thế mà các ngài không bị quá rằng hành động ra ngoài quyền hạn, cũng là may lắm đó. Các ngài thử nghĩ xem, các nhà chiếu ảnh, có khác gì mấy nhà Bàng đầu, cũng đều là của tư cá; và lại mấy chỗ đó, là chỗ tiêu khiển chung cho mọi hạng người, hề ai có tiền là được vào, nay các ngài hạn chế như vậy, thì những trò quá 18 tuổi, mỗi lần đi xem chiếu ảnh, phải đem giấy căn-cước, hoặc giấy khai-sinh, theo, nếu rudi quên giấy ấy, thì dầu có 19 tuổi hay 20, cũng đành trở về. Còn giá phòng những trò 16, 17 tuổi, mà khi đến mua vé xong rồi không phải học trò, hoặc quá 18, 19 tuổi thì các ông chủ nhà chiếu ảnh lấy gì mà phân biệt thiệt hay giả?

Có một điều chúng tôi còn ngờ lắm, là không biết các ông chủ nhà chiếu ảnh, như là các người Pháp, có chịu khó mà xem xét trò nào 18 tuổi, trò nào dưới 18 tuổi không? và phân biệt ai là học trò, ai là người thường không? cái tâm ý của các ngài là muốn cho người mình đừng nhiễm thói trai gái, trộm cướp mà yêu cầu điều ấy, song các ngài quên hẳn rằng có nhiều nơi không có nhà chiếu ảnh mà các thời kỳ bằng ngày vắng vắng ra. Các ngài lại chỉ phòng cho một số ít, mà bỏ hẳn số nhiều, số học trò 17 tuổi trở xuống nhiều hơn, hay là số học trò trên 17 tuổi cũng số không phải học trò nhiều hơn? Sao các ngài không viết thơ mà bàn định với các ông Hội-dồng Quảng-hạt Nam-kỳ, cùng các ông đại-biểu Hắc-kỳ để đồng-thanh mà yêu cầu, vì chúng tôi sợ rằng số học trò ở Nam, Bắc-kỳ nhiều gấp mấy ở Trung-kỳ, và lại hai nơi ấy có nhiều nhà chiếu ảnh hơn nữa. Như một ngày kia, mà học trò Annam ta ở hai kỳ Nam, Bắc vì xem những phim chiếu ảnh trai gái, trộm cướp mà hóa theo thời kỳ, thì thiệt chúng ta ở đây cũng bị cái họa tràn ngập vào, mà cái giống Annam cũng nguy lắm. Chúng tôi lại bởi các ngài có chắc rằng những trò dưới 18 tuổi, thì không nhiễm thói xấu, gương bày không? Một người học trò mà nên, hay hư, là phần nhiều tại đâu? Tại gia-đình giáo-dục, học đường giáo-dục và xã-hội giáo-dục nhiều hơn, hay là tại xem chiếu ảnh nhiều hơn? Các ngài mà xin như thế, chỉ cho khỏi dễ một trò cười cho hàng thức giả, mà Chánh-phủ cũng chẳng thi hành đâu, vì các ông chủ chiếu ảnh người Pháp họ cứng lý sự lắm, chứ không phải như dân mình và học trò mình đâu.

Một người dân

La Société Internationale d'Épargne

19, Rue Borgnis-Desbordes

HANOI

A l'honneur d'aviser ses porteurs de bon que le treizième tirage de ses bons d'épargne a eu lieu à la Direction de Saigon, le 29 Octobre dernier. — Le numéro désigné par le sort est le numéro 977 dont le porteur est domicilié à Tam-Ky, province de Quangnam (Annam). Le bon a immédiatement été remboursé à 1000 piastres.

Prochain tirage le 28 Novembre 1928.

Đá đẹp lại bền và rất rẻ.

Xưởng làm gỗ THONET đủ các kiểu tân thời: Salons, Chaises, Fauteuils Rokinchera, Chaises longues, Porte-manteaux, Cannes etc.

Có đôn nhiều thợ Hanoi vào làm rất tinh xảo và chắc chắn.

Các ngài có lòng chiều chuộng, hoặc mua buôn, mua lẻ

và: đặt làm, bán

xưởng xin hết sức chiều

theo tôn

y. v. v. xin viết thơ hoặc đến bản hiệu

thương lượng.

Xưởng tại Đà-Nẵng ngõ tư cây thông

Rue Général Franchet d'Esperey Tourane

ĐỒNG - BẢO !!

Hãy mau mau gửi thơ mua một bộ «THANH-NHIÊN-TU-ĐỘC» của ông Trần Hữu Độ để xem. Sách tốt, văn hay, tư tưởng đẹp. Rất bổ-ích cho sự khai - hóa tâm tư, chấn hưng đường tiến-thủ.

Mua mau kẻo hết, chỉ còn có 1000 quyển mà thôi. Tron bộ 2 cuốn.

Giá mỗi cuốn. 0\$50

Mua buôn, trừ hoa hồng ... 30%.

CHIỀU-ANH THU-QUÂN

Place du marché - MY-THO

TƯ TƯỞNG MỚI

CHỦ NGHĨA DÂN-QUYỀN

CỦA TÔN-VĂN

BÀI GIẢNG THỨ 10

(Tiếp theo)

Trước khi nước Mỹ chưa độc lập, vẫn có 13 châu, đều là chịu nước Anh cai trị, sau vì nước Anh áp chế quá, không chịu nổi, mới nổi lên đánh với nước Anh, lúc bấy giờ ai ai cũng đều có một cái mục đích như nhau, cho nên các châu liên kết một lòng một sức để đối phó nước Anh; đến khi đã đánh được Anh rồi, thì các châu lại cứ chia rẽ không thống nhất được. Đang lúc cách mệnh, thì số dân cả 13 châu cộng là 300 vạn, trong 300 vạn người ấy mà quyết lòng chống cự nước Anh thì chỉ có 200 vạn người còn 100 vạn người thì còn muốn theo hoàng đế nước Anh. Dầu kể tất cả nhân dân các châu, cũng còn đến 1 phần trong 3 phần và đáng tôn vua, chỉ được 2 phần trong 3 phần là đáng cách mệnh. Vì có số người về đáng tôn vua ở trong quá nhiều, cho nên cuộc chiến tranh kéo dài đến 8 năm mới được toàn thắng, khi đã thắng rồi đáng tôn vua hết chỗ ăn thân, đem nhau trốn sang phía bắc, qua bên kia sông Thánh-la-Luân-si, (at. Laurent) thành lập ra đất Giann-Đại, (Canada) đến bây giờ cũng còn làm thuộc địa nước Anh, trung với nước Anh lắm. Sau khi nước Mỹ đã độc lập rồi, 300 vạn người

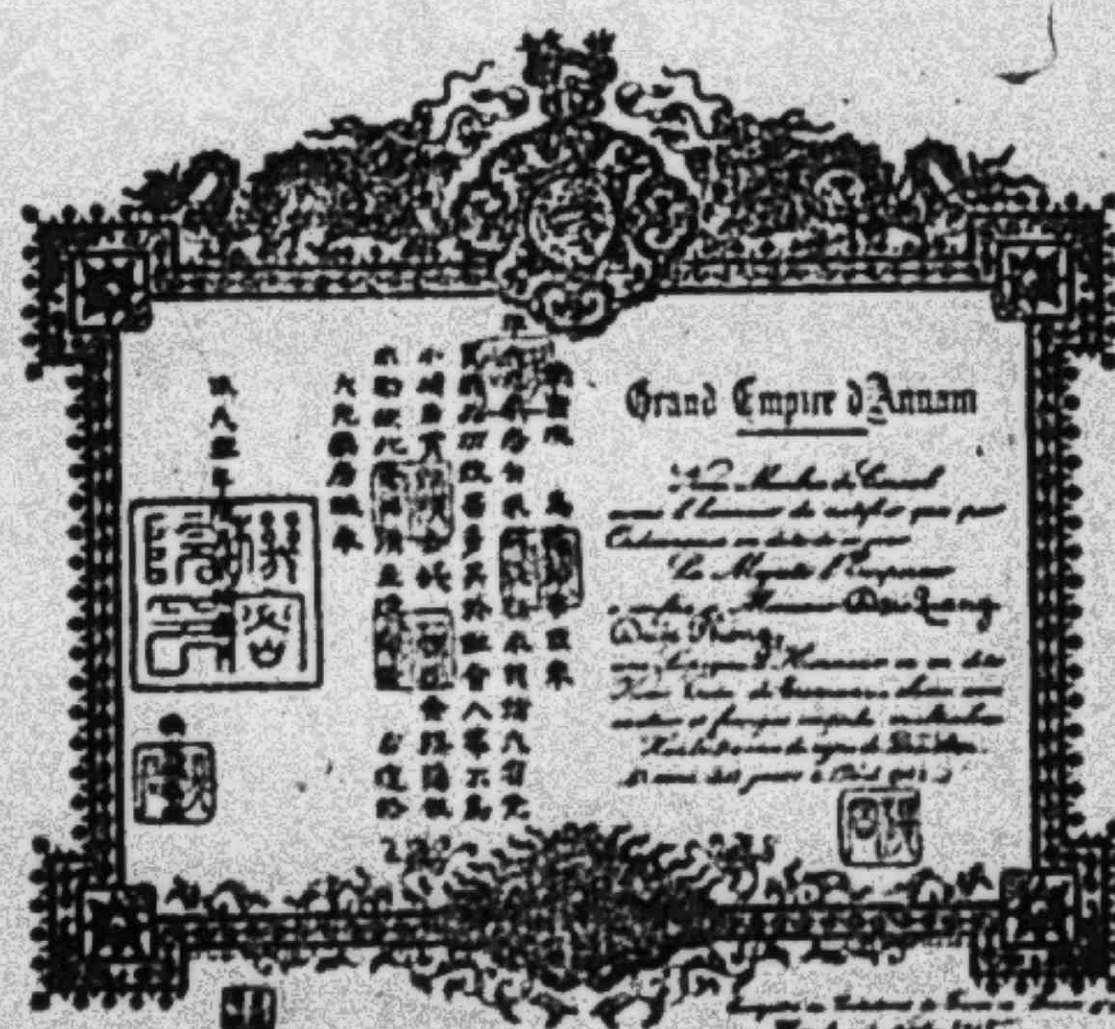
chia ra 13 châu, mỗi châu chỉ độ hơn 20 vạn người, không ai chịu ai cả, không thống nhất được, thành ra sức nước yếu đi, sức nước yếu thì lại dễ bị người Âu nuốt mất, cuộc tương lai rất là nguy hiểm. Vì thế mà những người tiên tri tiên giác các châu nghĩ sao cho nước nhà được sống lâu khỏi sự nguy hiểm ấy, thì phải làm cho sức nước lớn lên, cho nên mới chủ trương cho các châu liên hiệp lại, được làm một nước to lớn. Đường lúc họ đề xướng liên hiệp, có bọn thì chủ trương đồng dân quyền, tức là chia quyền ra địa phương, có bọn thì chủ trương đồng quốc quyền, tức là nhóm quyền vào trung ương mà hạn chế dân quyền, đem cái quyền lớn của các châu liên hiệp lại mà nhóm vào chánh phủ trung ương, phái ấy cũng gọi là phái liên bang. Hai phái ấy đều lấy miệng lưỡi chữ nghĩa mà cãi nhau mãi, đến sau hết thì phái liên bang được thắng. Rồi thì các châu liên hiệp lại thành một nước «hợp chúng», ban phát hiến-pháp liên bang; nước Mỹ từ lúc mở nước cho đến bây giờ đều dùng hiến pháp ấy. Hiến pháp ấy tức là pháp ba quyền đứng riêng, đem quyền lập pháp, quyền tư pháp, quyền hành chính, chia ra rành rành, không đâu xâm phạm đâu cả, kể trong thế giới từ khi có lịch sử loài người đến bây giờ, hiến pháp này mới thi hành lần thứ nhất. Nước Mỹ là nước đầu tiên thực hành cái hiến pháp ba quyền đứng riêng, chúng ta gọi là hiến pháp liên bang nước Mỹ.

Nước Mỹ từ khi đã kết hợp liên bang, thành lập hiến pháp, về sau thì thành ra một nước giàu bậc nhất trong thế giới; trải qua cuộc đại chiến Âu-châu thì lại thành một nước mạnh bậc nhất trong thế giới. Vì thấy nước Mỹ mà được giàu mạnh như bây giờ là nhờ thành lập hiến pháp liên bang, cho nên hơn 10 năm nay những văn nhân học sĩ Trung Quốc ta, muốn giải quyết cái vấn đề Trung Quốc thì

ĐẠI-NAM-QUỐC

Ân từ tam hạng kim tiền

Bằng cấp trên đây là bằng cấp kim-tiền của Đại-Nam-Quốc đã ân-lưu cho ông Lương-Y nhà thuốc ĐẠI-QUANG-DUỐC-PHÒNG vì thuốc của bên-hiệu trong nội các ngài thường dùng biết chắc

rằng thuốc hiệu con BUOM BUOM thần hiệu lắm. Trong xứ Bắc-Kỳ, Nam-Kỳ, Trung-Kỳ, nhân-dân dùng cũng nhiều, đều khen linh nghiệm lắm.

Ngực nặng
Không thở được
HAYN
GIÁ 1\$ 1.80
PHARMACIE MONTES - HANOI
NHA ĐÔNG HỒ RA CHUÔNG

GIÁ PHẢI !

NHÀ THUỐC PHẠM-DOÀN-ĐIỂM

GỬI MAU !

Là một nhà bào chế rất cần thận xin đồng bào chủ ý cho. Có trữ đủ các thứ thuốc của danh y bên tây.

không đem cái tình thế nước Mỹ với tình thế nước Trung quốc ta so sánh mà xem, mà chỉ xem nơi cái kết quả của nước Mỹ bởi làm liên bang mà được mạnh giàu, thì Trung quốc ta mà muốn được mạnh giàu như nước Mỹ, cũng phải học cách liên bang mà làm « liên tỉnh ». Cái pháp liên bang nước Mỹ mà chủ hay nhất là các bang tự định lấy hiến pháp của các bang, chia từng bang mà tự trị lấy, Trung quốc ta mà muốn làm pháp liên bang nước Mỹ thì cũng phải các tỉnh tự định lấy hiến pháp, chia tỉnh mà tự trị, đợi khi hiến pháp các tỉnh đã thực hành rồi, sau mới liên hiệp lại thành Quốc hội. Nói cho đúng thì là đem nước Trung quốc vẫn thống nhất lâu nay mà chia ra làm 20 nước nhỏ độc lập cũng như 13 châu nước Mỹ về 100 năm trước, rồi sau mới liên hiệp lại lần nữa. Cái ý kiến cái tư tưởng như thế thật là sai lầm hết nỗi, chỉ là học lõm nói theo mà không biết xem xét gì cả.

(Còn nữa)
G. Q. T. X. dịch

BIỂU KHÔNG

Văn minh nay tiến bộ
Công thương đương cạnh tranh
ĐÔNG-QUÂN-HUNG là hiệu
Buôn bán rất phân minh
Vóc, nhiều, the, lượt, xuyên
Lĩnh tía, lựa quần anh
Giêm, đoan, nhàn, len, giã
Sa-lây với sa-lanh
Các thứ hàng đủ cả
Trơn hoa lấm kiêu xính
Lần buôn và bán lẻ
Già tinh rất trong bình
Xin Đông-bào chiếu cố
Bán hiệu nay kính trình.

Các quý khách có cần dùng thứ gì, xin cứ viết thư về lấy quyền hóa giá « Catalogue » và mẫu hàng, bản hiệu rất hoàn chỉnh gửi hiệu này không lấy tiền.

ĐÔNG-QUÂN-HUNG

Nam-định, 179 rue Maréchal Foch
(phố khách sạn) Bắc-Kỳ.

VIỆC THẾ GIỚI

Á-ĐÔNG

TÀU

Bài tuyên cáo dân chúng trong
ngày kỷ niệm Quốc khánh
(Tiếp theo)

Ban ủy-viên trung-uống chấp hành khóa thứ hai của bản-dân, mở cuộc hội-nghị toàn thể lần thứ tư trong tháng giêng năm nay ở trong lúc quyết nghị làm cho chúng ta công cuộc bắc phạt, cũng thời lại ban bố lời tuyên ngôn, nói rõ cách thức mệnh của Trung quốc, nay mới do cái thời kỳ lý luận tuyên truyền cũng về lý luận pháp, dần dần tiến đến cái thời kỳ kiến thiết về chính trị và kiến thiết kinh tế. Nay xin đem cái phương-chiến rất trọng-yếu của bản-dân đảng có nêu điều sau này để phổ-cáo cho trong nước ngoài nước đến biết :

1 Sự kiến thiết về nội-chính. — Theo cái nguyên tắc xác lập nền chủ-nghĩa pháp-trị mà ra làm, khiến cho tất cả các việc chính trị chủ trương của bản-dân đảng thành ra pháp-quyết cụ thể, từ-chức nên chính-trị, gây nên cái chế-độ rộng xa kỷ cương, công lý triệt tự và sự bảo-chương về đường kinh hoạt của quốc-dân.

2 Sự kiến thiết về giáo-dục. — Bảo hộ cho sự giáo-dục được lập, làm cho nội-dung giáo dục được sung thực, ngân sách nên thanh-niên bị ác-huân và hủ-huân, phổ cập nền quốc-dân giáo dục, nâng cao trí thức của dân chúng, đối với sự giáo dục của các giai cấp nên nhận kỷ sự gây nên cái mối liên hệ toàn là cái tinh thần rất liên lạc làm cốt yếu.

3 Sự kiến thiết về nền kinh tế xã-hội-hoạt của quốc-dân. — Mở mang các nghiệp nông công khiến cho sự sinh-hoạt của quốc-dân được rộng rãi, dựng nên cái cơ sở giáo mệnh cho nước nhà, thực cái kế hoạch rộng xa trong cái phương lược tiến quốc gia Tổng-lý, làm cho đạt tới cái mục-đích, người dân hết đói, đất đai hết bỏ, lợi dụng được nhiều việc, cần thông được nhiều đường.

4 Chỉ bảo đường lối phổ-tri các điều ước bất bình đẳng. — Về việc này chỉ có sự xét việc thực tế kiến thiết làm

cái thủ đoạn chính trị để đạt tới mục-đích.
5 Huấn luyện cho nhân dân lấy cái trí thức chính-trị. — Từ từ bắt tay những cái thủ đoạn làm từ ngoại cho việc kiến quốc cứu quốc của bản-dân, cũng thời lại theo như cái trình-độ đã định ở trong đại cương kiến- quốc huấn luyện cho nhân dân lấy cái trí-thức về chính-trị, khiến cho cái thủ đoạn kiến quốc và vận dụng được.

6 Về việc chính-lý và kiến thiết của dân. — Có sự thực hành cái chính-chương của bản-dân, đạt tới cái mục-đích cứu-quốc. Từ khi lấy lại được Bắc kinh, Thiệu Tân, công cuộc bắc phạt hoàn thành, bằng dân lại thiết thực mưu sự kết-thúc quân-chiến hiện nay đang là lúc bắt đầu huấn-chiến, theo như cái qui-mô ở trong đại cương kiến quốc của Tổng-lý đại định ra chương kiến quốc chính, ban bố ra pháp-tô-chức chính phủ quốc-dân, đặt ra năm viện, thì hành năm quyền đưa đất quốc-dân, cũng khác khổ phần đầu, để làm việc thực tế kiến thiết.

(Còn nữa)
(T. N. D. B.)

Việc sửa lại hiệp-ước Pháp-Hoa.
— M. Garreau, Thủ-tư biện làm Chánh-tư Ngoại-giao ở Đông-dương, vừa mới được cử sang sứ quán Pháp ở Bắc bình sang chức Giám định Ủy-viên của Chính-phủ Đông-dương, để giúp đỡ quan Đại-sứ Pháp trong cuộc điều đình với Trung-phủ Trung-hoa về việc sửa lại các bản hiệp-ước Pháp-Hoa có quan hệ đến cõi Đông-dương.

(T. N. D. B.)

Việc phân đối Nhật bản. — Hội-đồng phân đối Nhật-bản của toàn quốc Trung-hoa, có điện cho Trung-uống chánh-phủ nói về việc Trung Nhật giao thiệp, cần phải giải quyết sau việc trước rồi mới khi hội nghị chính-thức được.
Sáu việc ấy : 1. Nhật phải thừa nhận việc quan thuế tự chủ của Trung-hoa. 2. Phải rút hẳn quân-thủy quân-lục ở Trung-hoa. 3. Phải chấm dứt hẳn trách-nhiệm về việc an-tế-nam. 4. Chánh-phủ Nhật phải xin lỗi Chánh-phủ trung-uống Trung-hoa. 5. Phải trưng trị người-hoa-thủ là Phúc Điền. 6. Phải tiêu bỏ điều-ước bất bình-dẳng.

(H. T. N. B.)

Vô tuyến điện

Tin ngày 3 tháng 11)

Bãi Nhật. — Có những người phiến-động hiện đương cổ-động bãi Nhật ở Trung-tam, ngăn trở những việc buôn bán; một trạm của hàng đã phải đóng cửa.

Nhật với Trung. — Trong quan-giới Nhật bản nói rằng Nhật bản không cần gì giải quyết vấn-đề Tề-nam cho xong. Nhật bản sẽ phân đối bản hiệp ước của Trung, Pháp và Anh để định ngạch thuế muối lại. Nhật cho rằng hiệp-ước ấy làm cho tổn-thất lợi ích của Nhật, vậy phải có cuộc đàm phán khác trong bốn nước.

(Tin ngày 5 tháng 11)

Những đại biểu Nhật ở Trung-hoa nói rằng sự triệt binh ở Tề nam chưa có thể làm được, vì rằng sự yêu-cầu của Trung-hoa để lại một phần quân chưa đủ làm bảo-dảm sau này.

Có tin rằng những đảng Thanh-niên Trung-hoa cho rằng những vấn-đề Trung Nhật phải giải quyết ngay, chứ tuyệt giao kinh-tế và đề chế hóa-vật với Nhật không được.

NHẬT

Lễ gia-niệm của Nhật hoàng. — Nhật-hoàng sắp sửa đến Kinh-đô để làm gia-niệm tuần phóng-nghiệm nhật-lâm. Cảnh sát hiện đương tạm giữ độ một nghìn người cực-đoan chủ-nghĩa để khỏi phiến động trong khi hành lễ. Có hai người Triều-tiên mang tạc đạn đã bị bắt ở Kinh-đô.

(Tin ngày 5 tháng 11)

Thủ phủ dời lên Kinh-đô Thủ phủ Nhật đã tạm dời lên Kinh-đô, Hội-đồng Chánh-phủ cũng đã dời lên đó.

Hoàng-hậu đến ngày 6 thì đến Kinh-đô, cảnh-sát để phòng-nghiệm nhật-lâm.

(Arip)

Số dự toán nước Nhật sang năm. — Chính phủ Nhật bản đã làm và dự toán sang năm. Số tiền chi tiêu định là 1732900 triệu. Trong số đó, số tiền năm trước, tăng lên có tới 2380 vạn yên. Những sự kinh phí về việc hành-chiến ở các bộ cũng đã rút bớt đi nhiều. Thí dụ hai hải-quân yếu cầu 6100 vạn mà nay chỉ có 1300 vạn; bộ lực-quân yếu 4100 vạn mà nay chỉ có 1000 vạn để thuê.

Chánh phủ Nhật lại phát hành 10000 vạn đồng trái trong nước, để lấy 100700 vạn làm tiền mở rộng đường-sắt và chi-tiền các việc kiến thiết ở các chốn thực địa.

(H. T. N. B.)

ÁU-MỸ

PHÁP

(Tin ngày 5 tháng 11)

Đảng cấp liêu. — Đảng cấp liêu đã họp đại hội đồng toàn quốc ở Angers.

Mặt hôm qua trong hội đồng thảo luận rất kịch liệt. Sau khi ông Herriot tranh luận, hội đồng đã phủ-quyết một cái đề án phân đối chính sách Quốc gia hợp nhất (union nationale) nhưng hội đồng cũng quyết nghị một cái đề án (các bộ trưởng và đảng cấp tiểu đã thừa nhận) định rằng : nếu ông Poincaré mà không thi hành một cái chương-trình tối thiểu thì các bộ trưởng của đảng căn-tieu phải từ-chức. Chương trình tối thiểu ấy là : sửa lại hai điều 70 và 71 trong luật tài chính; mở duy nhất học đường, sửa số dự toán lại thêm ngạch thuế lợi tức lên 2% bù lại với số cổ-lợi giảm khác; tính giá ưu đãi khoán về binh vụ ; viện thủ lệ bồi thường nhất định ; thừa nhận quyền tị-bộ.

Hôm nay hội đồng vẫn họp để thảo nghị sự án hệ mạc.

HOA-KỲ

(Tin ngày 3 tháng 10)

Tuyên cử Tổng thống. — Ông Hoover và ông Smith đương cử kh liệt vận động tranh cử với nhau. Ông Hoover chủ trương chủ lực nhất về châu New York, châu sự quan trọng lắm, được cử đến 45 ủy viên, ông Smith lại làm Tổng đốc châu Ky. Kết quả cuộc tuyên cử sẽ tùy kết quả ở New York một phần lớn. Người ta đương nghĩ rằng không biết ông Smith mà được đại-lai, số 1 châu New York thì có thể bỏ lại số thắng lợi của ông Hoover trong các châu khác không.

Ngày 1er tháng 11, ông Hoover đi qua cả nước để lời nhà ông ở xứ California. Trong khi đi đương ông đọc diễn văn ở nơi Ông Smith đã đọc diễn văn ở Baltimore, ông hết sức phân đối các đảng Anti-Saloon-Ligue, và Ku Klux Klan, và thái độ của đảng công hòa trong vấn đề cấm chỉ uống rượu.

Hiện số người có tên đầu phiếu được 43 000 000 người, có 12 được 35 000 000 người đi đầu phiếu. Năm 1924 chỉ có 29 091 417 người đi đầu phiếu thôi.

(In partial)

TIN HANOI !

HIỆU ĐÔNG-MỸ

Bán hàng tại lựu trước ở phố Hàng Ngang, Hanoi

Phở Hàng Gai số 22, Hanoi

và vẫn chuyên buôn bán hàng tơ lụa.

Một vật kỷ niệm lâu năm

Muốn dùng một vật kỷ niệm lâu năm, không gì bằng đặt một bức ảnh phóng đại ở hiệu Hương-Ký Photo Hanoi, ảnh theo kiểu mỹ thuật tối tân.

TIÊN-LONG THƯƠNG-ĐOÀN

BAO THƯƠNG THỦ HÓA

CHÂN HƯNG CÔNG NGHỆ

Mục đích Tiên-Long : hướng-đoàn liên-lạc đoàn-thể thương giới, chấn hưng nền kinh tế nước nhà.

Tiên-Long Thương-đoàn có thể chức việc họ cải-lương rất có ích, để giúp đỡ bạn thương nghiệp Việt-Nam, cần đang đương vào địa vị thịnh-thoái vận-buôn, ai chờ đến các Tổng-cục Tiên-Long mà hỏi chương trình thì lợi.

Cần đoàn-nhiệm người làm Đại lý để bin chế, phái Tiên-Long, và nội hóa ngoại hóa khác v. v. trong cả Đông-pháp, hoặc ăn lương, hoặc ăn hoa-bồng, ai muốn làm mới đến Tổng-cục chăm-chứ.

Hương-cảng đương lửa công-năng, Rừng xem phỏng đã thỏa lòng ước ao. Bạn thương nghiệp Tiên-long đương đương thì có lợi kinh-trình các quý khách, chiến có đáng thứ chế Tiên-long tự nhiên hương trả, bản hiệu chuyên môn kẻ cứu 15 năm trời, nay đã được hoàn toàn công hiệu, công đã 2 thứ : Liên-tử và Ô-long; chế gói, chế bao, giá bán phải chăng, bản buôn lại rẻ hơn.

Lương vì chế độ biệt như sau này :

1. — Thế nào là tự nhiên hương ? Mùi thơm thanh nhàn ngon bùi như mùi cơm vừa mới xong hợp với sinh-năng trong cơ thể mà mát ngọt ngọt, có kinh nghiệm thì mới có giá trị không như các thứ chế chế hại thân.

2. — Thế nào là nguyên chất ? Chế Tiên-long được 7 8 nước, cũng về nước thứ 2, 3, 4 càng ngon giọng chế đậm đã không như chế mất ngũ gia.

Chế Tiên-long nguyên chất đã có giấy thí nghiệm tại tòa thí nghiệm nhà nước chế Tiên-long không có tí chất độc nào cả.

3. — Các quý khách đừng chế Tiên-long lấy một thành hai, vì là một âm chế khác 10 phần, mà chế Tiên-long có 5 phần đã đủ một âm rồi nên đừng như chế khác thì độc quá.

Pháo. — Bản hiệu lại chuyên môn chế tạo ra các thứ pháo rất đẹp, đẹp quàng, kim tuyến, và cây bông thừng thì : các quý khách ai muốn kiểu gì công làm được, xin hạn đương hàng chiến có mĩ, chấn hưng hội hóa cho các phần sáo ở các tỉnh.

Các Tổng-cục Tiên-long có bản Tịch-chí Thần kinh.

Kinh của Tiên-long Thương-đoàn

Tổng cục chánh tức là (Direction) - 52 Rue des Pipes HANOI

Téléphone n° 475.

Phân cục : Bắc Kỳ : Hải-phong, Nam định, Hải-dương, Phú thọ Hongay

TRUNG KỲ : Huế, Vinh, Qui nhơn.

BẮC KỲ : Ninh bình, Thái bình, Hà nam, Hưng yên, Pha lai (7 pagodes), Ninh giang, kiến an, Quảng yên, Bắc bình, Bắc giang, Lạng sơn, Cao bằng, Thái nguyên, Phúc yên, sơn tây, Tuyên quang, Yên bay, Lào cay

TRUNG KỲ : Tourane, Thanh hóa, Quảng Bình, Quảng ngãi, Faflo

THƯA CÁC NGÀI

Vì giá Da một ngày một cao vậy từ nay chớ đi
Bản hiệu xin tình thêm về hàng dầy Tày mỗi đôi là một đồng
bạc bất cứ là hàng nào gia nào, Dầy Annam mỗi đôi là 0\$30 vậy
các ngài có lòng chiếu cố mua hàng dầy cho bản hiệu xin như
cho rằng : gửi cho một nửa liên chước nếu không gửi liền thời
bản hiệu không gửi hàng :

VALISE YÊN NGỰA CẤP SÁCH điều tàng giá là mỗi đồng
bạc thêm 0\$10. AN-THÀNH, 87 de la Sole, HANOI.

CÁC HIỆU BUÔN TO ĐỀU CÓ BÁN LẺ CẢ

THUỐC LÃO HOANH - PHÁT

數宏牢藥

註冊商標

LY SENG BAO 42 HANG BO HANOI

售代有均店商大省各烟京發宏

PHƯỚC-AN THƯƠNG-QUẦN

福安商館

CỔ PHẦN HỮU HẠN VÔ DANH CÔNG-TY

Số vốn 42.100\$00

Hội chúng tôi thành lập đã trôi một năm, tổng cuộc phân
lâm 3 số :

Quinhon { chuyên biện thổ hóa, thập hóa xuất cảng,
nhập cảng.

Pleiku { chuyên biện Đông, Tây thập hóa và mua
thổ hóa.

GODOI { đồ thập hóa và mua thổ hóa.

Tại Qui-nhon có mở Garage để chứa và đóng xe, lại có
bản đủ những đồ phụ tùng về xe hơi.

Mời đây có lãnh xe thơ Quinhon Kontum.

Chúng tôi mới bắt đầu bước lên đường kinh-tế ở ăn giữ
mực, buôn bán phải chăng, xin anh em đồng bang để lòng chiếu
cố cho cảm ơn.

TRỊ SỰ BAN kính cáo

DẦU CÙ-LÀ THIẾT

Dầu cù-là thiết, đã dư hai mươi năm danh tiếng, chuyên trị những bệnh sau

đây rất công hiệu :

Dầu cù-là thiết, trị nhọt đầu, sởi mủi vận mình mẩn cảm, thoa vào bàn tay.

Dầu cù-là thiết, trị đau lưng, trĩ gân, sưng lác loét, thoa vào chỗ đau, rồi lấy bông

gòn quấn mấy chỗ đau ấy lại trong giây phút, bệnh được an thuyên.

Dầu cù-là thiết, trị đau mắt, nhọt răng, lấy nó mà vậy cũng nhét vào chưa

ràng, thật rất hay, hết đau liền.

Dầu cù-là thiết, trị đau bụng (trúng thực) tức ngực cũng giỏi.

Dầu cù-là thiết, trị thương tích, thoa có nước rửa, thoa vào được bình yên vô sự.

Mỗi người hộ hành, nên nhớ tùy thân một ve cù-là thiết vì nó là thuốc bá

chánh nam phụ lão ấu đều dùng được cả. Xin hỏi Ông Hà có dùng thuốc quí

báu này rồi, thì mới biết sự thần hiệu của nó; song phải ngẫm, kéo làm đồ giả

mao. Muốn có dầu cù-là thiết thì hãy mua thứ của nhà thuốc NGUYỄN

VĂN-TRÍ, Báo chế sự, ở Mỹ-tho, (Cochinchine) làm mới là thiết tốt.

Thuốc bán theo lãnh hóa giao ngân. Định Giá như vậy :

Bán lẻ mỗi ve nhỏ : 0\$30. Bán lẻ mỗi ve vừa : 0\$50. Bán lẻ mỗi ve lớn : 0\$80

Còn mua về bán lại, sẽ tính giá riêng, tùy theo mua nhiều hay ít.

NGUYỄN-VĂN-TRÍ Pharmacien diplômé BAO CHẾ SỰ

Có bằng cấp trường Cao đẳng, Bổng-cấp

Chuyên môn và đã có làm việc Nhà-Nước lâu năm.

MAGASIN DE SOIERIES

TÂN LỢI

188-140, Bờ Tổng-đốc-Phương (CHOLON)

Bản hiệu bán sỉ và bán lẻ đủ các thứ hàng Tân, Ang Thương-bán
như là : lãnh, xuyên, trừ, cầm-nhung, cầm-châu v. v. Hàng thiết 161,

thiết bên, hàng nhuộm đen mặc đến rách không sợ sợ phai trở. Bán lẻ
đủ các thứ hàng bom-bay, hàng Nhựt-bồn v. v. Khăn dệt, dầy rất và
thêu nhiều kiểu, nhiều màu thiết đẹp.

Trở bản sỉ và lẻ đủ thứ màu nhuộm của Tây liệu "Tinture
Idénle" danh tiếng thuở nay ở Nam-kỳ.

Bánh hộp biscuits "Kim-Thời" của bản hiệu chế tạo chẳng khác
nào biscuits mélanges choisis của Tây, được nhiều người khen ngợi.
Bán lẻ mỗi hộp 0\$ 75 tại bản hiệu (mua ai có hoa-bồng).

Bản hiệu buôn bán đã mấy chục năm cũng các tỉnh Trung-kỳ và
Bắc-kỳ.

Ở xa xin viết thư thương-nghị

TÂN-LỢI

188-140, Bờ Tổng-đốc-Phương Cholon

Directeur Gérant Huỳnh-Thước-Khang

